



ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENÁŘ
UDÁLOSTÍ

Z OBSAHU:

| Zimní balíček z pohledu členských států |

| Trialog k EU ETS může začít |

| Budoucnost Evropské unie |





ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Velká Británie oficiálně žádá o vystoupení z EU a začínají vyjednávání o novém vzájemném vztahu, EU rekapituluje 60 let společenství a zahajuje diskusi o další integraci na základě Bílé knihy, ve které Evropská komise představila pět scénářů. Scénář silnější integrace některých zemí má udržet směr integrace silnějších, přitom jiné země ponechává přešlapovat na místě. Potvrzuje se, že integrace v energetické politice je spolu s digitálním trhem vlajkovou lodí záměrů Komise. Ta v Bílé knize počítá s tím, že státy v roce 2025 budou mít silnou ambici dokončit jednotný trh v oblasti energetiky, digitalizace a služeb. Některé scénáře takový vývoj ale nepředstavují. Pokračování v současném trendu má zaručit, že v roce 2025 bude jednotný trh posílen díky investicím do energetické infrastruktury. Komise tak předpokládá účinnost opatření zimního balíčku do roku 2025, přičemž místopředseda Šefčovič je přesvědčen, že balíček představuje 90 % toho, čím by Energetická unie měla být.

Současný vývoj ale spíše naznačuje, že naopak posílí národní intervence. Scénář, ve kterém Unie bude dělat méně, zato efektivněji, počítá v roce 2025 s dokončením regionálních energetických center. Je to přitom scénář, kde se ponechává více rozhodovací autonomie na členských státech a role EU je koordinační v oblastech shody. Právě v klíčové regionální oblasti tak státy budou usilovat o to, aby regionální provozní centra vykonávala činnosti, které nezasahují do kompetencí jejich provozovatelů přenosové soustavy, a aby byla prioritně zajištěna energetická bezpečnost. Také z našeho pohledu musí podpůrné služby zůstat v kompetenci národních provozovatelů přenosových soustav, a pokud by jejich pravomoci přešly na regionální centra, musela by pak také nést příslušnou odpovědnost za bezpečnost dodávky a odpovídat za případné škody způsobené chybným řízením. Tento scénář také počítá s delegováním kontroly veřejné podpory na národní úřady. Takový krok by šel vstříc národním opatřením a proti vnitřnímu trhu s energií. Více k Bílé knize najdete uvnitř bulletinu.

Příjemné čtení a pěkné jaro přeje,
Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Jiří Horák | Michal Jedlička | Daniel Měsic |
Zuzana Mjartanová | Tomáš Pirkl | Jan Prášil |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Evropská agenda neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady a Free-images.com.





Zimní balíček z pohledu členských států

Triolog k EU ETS může začít

ZIMNÍ BALÍČEK Z POHLEDU ČLENSKÝCH STÁTŮ

V průběhu **Rady pro energetiku**, která se uskutečnila 27. února v Bruselu, měli zástupci členských států příležitost prezentovat první reakce na zimní balíček. Vyměnili si názory a podělili se o výhrady k osmi legislativním návrhům, které Evropská komise předložila jako součást balíčku **“Čistá energie pro všechny Evropany”** na konci listopadu loňského roku.

Ministři ocenili význam legislativních návrhů a celé koncepce, nicméně v konkrétních jednotlivostech se jejich výchozí pozice lišily. Zároveň zdůraznili, že vzhledem k rozsahu a ekonomickým dopadům navrhovaných změn, budou členské státy potřebovat dostatek času k jejich přezkumu. Řada ministrů podpořila význam regionální spolupráce, a to zejména pro bezpečnost dodávek, přičemž zmínila nutnost respektování principů subsidiarity a proporcionality. Zástupci České republiky, Polska, Rumunska a Itálie zdůraznili, že národní kompetence by neměly být převáděny na Regionální operační centra

(ROCs) pro spolupráci provozovatelů přenosových soustav. Polská delegace se jednoznačně vyjádřila proti zavedení ekologických norem pro kapacitní mechanismy a odmítla navržený limit 550 gramů CO₂ na kWh. Jako země, která spoléhá na uhlí, vnímá takové opatření jako krok, který porušuje její pravomoc při volbě energetického mixu. Podobně i Rumunsko uvedlo, že tento návrh nemůže podpořit.

Mezi diskutovaná témata patřil **návrh Komise** na navýšení cíle pro energetickou účinnost, a to z 27 % na 30 % a záměr učinit z něj cíl závazný. Některé členské státy, mezi které patří Belgie, Česká republika, Lotyšsko, Maďarsko nebo Rakousko, prohlásily, že s návrhem nemohou souhlasit a vyjádřily také pochybnost o povinnosti pokračovat po roce 2030 v každoročním dosahování nových úspor ve výši 1,5 % objemu ročního prodeje energie konečným zákazníkům, resp. za každé desetileté období po roce 2030. Mezi nejčastější argumenty patřilo neúměrné navýšení investic a zbytečná administrativní zátěž, které by taková opatření vyžadovala. V souvislosti s dosažením cílů stanovených na národní úrovni není zcela jasné, do jaké

míry bude bráno v úvahu jejich rychlejší plnění, tzv. early effort.

Vzhledem ke vzájemné propojenosti všech osmi legislativních návrhů členské státy požadovaly, aby byl **přezkum návrhu Komise** ohledně správy energetické unie koordinován se zbytkem balíčku. Nastavená pravidla by na jedné straně měla zajistit dosažení energeticko-klimatických cílů do roku 2030, ale zároveň umožnit členským státům nezbytnou flexibilitu při respektování jejich národních specifik. Co se týká navrhovaných termínů pro předkládání integrovaných národních klimaticko-energetických plánů, zazněl během setkání na ministerské úrovni požadavek na jejich střízlivější stanovení, které by členským státům dopřálo potřebný čas pro jejich vypracování a konzultaci v rámci regionu.

Přes rozdílné názory na podobu trhu s elektřinou se většina zúčastněných shodla, že dosáhnout dohody ohledně jednotlivých návrhů bude ještě nějakou dobu trvat. Například Česká republika, Polsko, Rumunsko, Slovinsko, Lotyšsko, Itálie, Francie nebo Kypr považují plány na dosažení dohody do konce tohoto roku za příliš ambiciózní.



ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Zimní balíček z pohledu členských států

Dialog k EU ETS může začít

TRIALOG K EU ETS MŮŽE ZAČÍT

Ministři životního prostředí EU se dne 28. února **dohodli na svém vyjednávacím postoji k přezkumu evropského systému obchodování s emisními povolenkami (EU ETS). Dosažená dohoda umožňuje zahájit jednání o jeho konečné podobě po roce 2020 v rámci dialogu.**

Ve prospěch kompromisu, který jde nad rámec návrhů předložených Evropskou komisí více než před rokem, hlasovala kvalifikovaná většina 19 zemí. Proti hlasovalo 9 členských států (Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Maďarsko, Itálie, Litva, Lotyšsko, Polsko a Rumunsko). Výrazným posunem v pozici Rady je souhlas členských zemí se snížením množství přebytečných povolenek v tržní stabilizační rezervě (MSR). To bylo prioritou pro převážně západoevropské země, v čele s Francií, Švédskem, Lucemburskem a Nizozemskem. Na základě kompromisu, který navrhla Česká republika, členské země souhlasily s tím, že od roku 2024 by ke snížení množství povolenek na trhu mělo přispět zrušení povolenek z MSR, které přesahují



celkový objem povolenek dražených v předchozím roce. V rámci úsilí o dosažení dohody se ministři životního prostředí dále shodli na zvýšení podílu bezplatných emisních povolenek pro průmysl o 2 %, přičemž podle předchozího návrhu to bylo o 1 %. Navýšení si prosadili ministři Německa, Rakouska, Belgie, Řecka a Itálie s úmyslem zajistit dostatek bezplatných povolenek pro energeticky náročný průmysl.

Dosažená dohoda otevírá cestu pro závěrečná jednání s Komisí a s Evropským parlamentem, který svou pozici schválil počátkem února. Více informací o zprávě přijaté 15. února na plenárním zasedání ve Štrasburku najdete [v únorovém Bulletinu](#).

Jednání v rámci dialogu budou zahájena během příštího štrasburského setkání dne 4. dubna 2017.

**Komise schválila
výstavbu Paks II**

Produkce globálních
emisí se stabilizovala

KOMISE SCHVÁLILA VÝSTAVBU**PAKS II**

Dne 6. března **uzavřela Evropská komise šetření o porušení pravidel veřejné podpory s tím, že posoudila podporu výstavby jako veřejnou podporu slučitelnou s vnitřním trhem. Maďarsko oznámilo původně, že projekt neobsahuje veřejnou podporu.**

Maďarská vláda vychází z analýzy Rothschild Group, která projekt výstavby dvou reaktorů za 12,5 mld. eur, považuje při splacení nákladů na palivo, provoz, údržbu, nakládání s odpady a případnou demontáž za ziskový ve výši 3-4 procent. Ziskovost je vázána na smlouvu, která obsahuje fixní cenu. Komise došla k názoru, že maďarský stát bude akceptovat nižší návratnost své investice, než soukromý investor.

Podle pravidel čl. 107 Smlouvy o fungování Evropské unie musí být státní podpora omezená a úměrná sledovaným cílům. Aby zabránilo nadměrné podpoře a omezilo narušení hospodářské soutěže, se Maďarsko

zavázalo, že případný zisk bude navrácen maďarskému státu, nebo využit pro provoz nových bloků. Nebude možné jej využít pro investice do výstavby nebo akvizice dodatečné výrobní kapacity. Aby se zabránilo koncentraci trhu, Paks II bude funkčně a právně oddělený od provozovatele jaderné elektrárny Paks, MVM Group, a jeho nástupců či jiných státních energetických společností. Aby byla zajištěna likvidita trhu, bude Paks II prodávat alespoň 30 % celkové výroby elektřiny na burze, zbytek bude obchodován za objektivních, transparentních a nediskriminačních podmínek formou aukcí.

Maďarsko oznámilo Evropské komisi záměr uzavřít mezivládní dohodu s Ruskem, která zahrnuje příslib 80 % financování ze strany Ruska (půjčku ve výši 10 mld. eur), v listopadu 2013. 14. ledna 2014 uzavřelo dohodu o spolupráci v mírovém využití jaderné energie a následně Rusatom Overseas uzavřel smlouvy s MVM Paks II. V listopadu 2015 zahájila Evropská komise šetření, jednak o porušení pravidel veřejné podpory, jednak o porušení pravidel pro veřejné zakázky. To uzavřela 17. listopadu 2016 s tím, že zadání považuje za přípustné kvůli

"technické exkluzivitě" a kvůli tomu, že se Maďarsko zavázalo subdodávky řešit transparentně a nediskriminačně.

Rakouský ministr hospodářství a místopředseda vlády Mitterlehner bezprostředně po rozhodnutí Komise avizoval, že nechá rozhodnutí přezkoumat, až bude zveřejněné a je připraven podat na Komisi žalobu u Soudního dvora.

Při své návštěvě Budapešti v únoru oznámil ruský prezident Putin připravenost financovat Paks II ze 100 %. Výstavba má začít v roce 2018, harmonogram počítá se spuštěním 1. bloku v roce 2025, druhého v roce 2026.



Komise schválila
výstavbu Paks II

Produkcce globálních
emisí se stabilizovala

PRODUKCE GLOBÁLNÍCH EMISÍ SE STABILIZOVALA

Podle odhadu Mezinárodní agentury pro energii (IEA) dochází k oddělování globálních emisí od ekonomických aktivit. IEA potvrzuje, že v roce 2016 už třetí rok za sebou zůstaly globální emise CO₂ pocházející z výroby energií na stejné úrovni, a to přesto, že celosvětová ekonomika rostla. K narušení korelace dochází v důsledku postupného nárůstu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, přechodu od uhlí na zemní plyn a zlepšení energetické účinnosti.

Stejně jako v předchozích dvou letech dosáhly emise z energetického sektoru v roce 2016 v celosvětovém měřítku 32,1 gigatun, zatímco globální ekonomika podle odhadů IEA vzrostla o 3,1 %. Emise CO₂ klesly v USA a v Číně, což jsou dva největší znečišťovatelé na světě a zároveň i spotřebitelé energie. Zatímco v Evropě zůstaly na stejné úrovni a ve většině ostatních částí světa došlo k jejich zvýšení.

Nárůst globální poptávky po elektřině byl v roce 2016 víc jak z poloviny pokryt z obnovitelných zdrojů energie, přičemž polovinu z toho zajistily vodní elektrárny. Co se týká jaderné energetiky, byl její globální nárůst loni nejvyšší od roku 1993 a nové reaktory byly spuštěny v Číně, USA, Jižní Koreji, Indii, Rusku a Pákistánu. Poptávka po uhlí celosvětově klesla, zvláště ve Spojených státech, kde se v roce 2016 snížila o 11 %. Poprvé přitom během loňského roku byla v USA vyšší výroba elektřiny ze zemního plynu než z uhlí. V rámci Evropské unie zůstaly emise loni na stabilní úrovni. Poptávka po plynu vzrostla o 8 % a poptávka po uhlí klesla o 10 %. V energetice Velké Británie došlo ke značnému přechodu od uhlí na plyn, a to hlavně díky levnějšímu plynu a zavedení minimální ceny za uhlíkové emise.

Zastavení růstu emisí je samozřejmě pozitivní zprávou pro zlepšení znečištěného ovzduší. Nestačí však k udržení vzestupu globální průměrné teploty o výrazně nižší hodnotu, než 2 °C vzhledem k předindustriální úrovni, jak bylo dohodnuto v dohodě o klimatu v Paříži. Podle předpokladu IEA budou

k takovému omezení globálního oteplování zapotřebí **značné investice**. Agentura konkrétně uvádí, že v sektoru energetiky bude v letech 2016 – 2050 zapotřebí ročně investovat 3,5 bilionů dolarů, což je v podstatě dvakrát více, než částka, která byla investovaná v roce 2015. Dále IEA uvádí, že do roku 2050 by se měl podíl fosilních paliv na energetickém mixu snížit o polovinu. A naopak, nízkouhlíkové alternativy, mezi které patří obnovitelné zdroje a jaderná energie, by se na globální úrovni musely více než ztrojnásobit tak, aby v roce 2050 pokryly 70 % poptávky po energii. Zároveň by podle IEA k požadovaným změnám výrazně přispělo i zvýšení ceny uhlíku a lepší energetická účinnost.



ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Nová energetická
stupnice pro domácí
spotřebiče

Zimní balíček
v Evropském
parlamentu

NOVÁ ENERGETICKÁ STUPNICE PRO DOMÁCÍ SPOTŘEBIČE

Vyjednávající Evropského parlamentu, Rady a Komise se v rámci dialogu dne 21. března shodli na podobě nové přísnější stupnice A až G informující o energetické účinnosti domácích spotřebičů. Podoba nového štítkování drží krok s technologickým pokrokem.

Záměrem nového označení je poskytnout zákazníkům jasnější informace o energetické účinnosti a spotřebě domácích spotřebičů. Usnadní jim to orientaci při výběru spotřebičů s nižší spotřebou a přímo tak budou moci ovlivnit své účty za energii. Zatímco výrobce by nové značení mělo podpořit k další inovaci a investicím do energeticky úsporných výrobků.

Zákazníci by se mohli v obchodech setkat s novými štítky nejdříve na konci roku 2019. Výrobky by měly být označeny štítky v tištěné



podobě a obsahovat QR kód nebo odkaz, který umožní občanům přístup k on-line databázi. Vytvoření podrobné databáze a digitálních nástrojů, jako je aplikace chytrých telefonů, umožní spotřebitelům přímé srovnání mezi výrobky na trhu. Databáze by měla být vytvořena k lednu 2019. Zároveň návrh nové legislativy počítá s další případnou aktualizací stupnice, která by měla být uplatněna, pokud se 30 % výrobků prodávaných na trhu EU dostane do první třídy energetické účinnosti (A), nebo když 50 % z těchto výrobků bude v horních dvou třídách energetické účinnosti (A a B).

Evropská komise předložila návrh na nové štítkování v červenci 2015. Rada přijala svoji společnou pozici v listopadu 2015 a Evropský parlament odhlasoval zprávu v červenci 2016. Následovalo jednání v rámci dialogu. Dosažená dohoda musí být nyní oficiálně přijatá jak Parlamentem, tak Radou.

Nová energetická
stupnice pro domácí
spotřebiče

Zimní balíček
v Evropském
parlamentu

ZIMNÍ BALÍČEK V EVROPSKÉM PARLAMENTU

V Evropském parlamentu byly zahájeny diskuse k jednotlivým legislativním návrhům, které v rámci zimního balíčku pod názvem *Čistá energie pro všechny Evropany* předložila Evropská komise dne 30. listopadu 2016. Příslušným výborem pro vypracování pozice EP je Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE).

První výměna názorů proběhla během poslední únorové schůze výboru ITRE, a to ke dvěma z osmi legislativních návrhů zimního balíčku. Předmětem diskuse byl návrh na revizi směrnice o energetické náročnosti budov a směrnice o podpoře obnovitelných zdrojů energie. Zpravodajové Bendt Bendtsen z Dánska (EPP) a španělský poslanec José Blanco López (S&D) nyní mají na vypracování svých zpráv čas do 30. května, kdy je představí ve výboru. Termín pro předložení pozměňovacích návrhů je v případě zprávy o energetické náročnosti budov 8. červen

a zprávy k obnovitelným zdrojům energie 9. červen. Hlasování ve výboru by mělo proběhnout na říjnové schůzi.



Břežnová schůze výboru ITRE pak byla první příležitostí pro zpravodaje Adama Giereka (S&D), aby představil svůj přístup k návrhu Komise pro energetickou účinnost. Polský europoslanec se ve svém příspěvku zamyslel nad tím, že se „spousta energie ztrácí ve fázi výroby, přenosu a distribuce“. Proto se ve své zprávě hodlá zaměřit právě na oblast přeměny primární energie na energii elektrickou. Jeho kolega, stínový zpravodaj Markus Pieper (EPP) se ve svém příspěvku věnoval celoevropskému cíli pro úspory energie, který Komise navrhuje jako závazný, a to ve výši 30 % do roku 2030. Na rozdíl od Komise zastává německý europoslanec flexibilnější

přístup pro stanovení cíle energetické účinnosti. Je názoru, že vzhledem k nejasnostem kolem budoucích technologií by cíl měl být indikativní a průběžně přehodnocovaný. Stejný princip by podle jeho názoru měl být uplatněn na opatření, které zavazuje ke každoročnímu dosahování nových úspor ve výši 1,5 % z ročního prodeje konečným zákazníkům. Na březnovém zasedání výboru ITRE proběhla také debata k návrhu Komise ohledně systému řízení energetické unie. Zpravodaj Claude Turmes, lucemburský europoslanec za Zelené, v této souvislosti předložil **pracovní dokument**, ve kterém představil svůj základní přístup k této problematice. Rád by progresivně odstavil fosilní zdroje a jaderné elektrárny a přál by si cíl 35 % pro obnovitelné zdroje a 40 % pro energetickou účinnost. Oba zpravodajové nyní vypracují své zprávy, a to nejpozději do 21. června, kdy je představí ve výboru. Pozměňovací návrhy ke zprávě o energetické účinnosti mohou být předloženy do 27. června a ke zprávě o systému řízení energetické unie o den později, do 28. června. Následná diskuse ve výboru ITRE proběhne 4. září a hlasování ve výboru se předpokládá ve dnech 11. - 12. října.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENÁŘ
UDÁLOSTÍ

Gazprom

Dlouhodobý provoz
jaderných elektráren
v Belgii

GAZPROM

Evropská komise vyzvala dne 13. března všechny zainteresované strany, aby se do sedmi týdnů vyjádřily k závazkům společnosti Gazprom ohledně trhů se zemním plynem ve střední a východní Evropě. Ruská firma reagovala těmito závazky na znepokojení Evropské komise ohledně porušování antimonopolních pravidel EU.

Na základě stížnosti předložené Litvou zahájila Evropská komise šetření v září 2012. Svoje zjištění následně zaslala ruskému plynárenskému kolosu v dubnu 2015. Zaujala v něm názor, že Gazprom zneužívá dominantní postavení na trhu s dodávkami plynu, a to hned v několika zemích střední a východní Evropy, kde jeho podíl výrazně překračuje 50 % a v některých případech dokonce dosahuje 100 %. Vedle Bulharska, Estonska, Maďarska, Litvy, Lotyšska, Polska a Slovenska také v České republice.

Komisařka pro hospodářskou soutěž Mar-

grethe Vestagerová potvrdila, že Gazprom v reakci na zjištění Komise předložil závazky, a to v souvislosti s každým ze tří vyjádřených znepokojení ohledně chování společnosti. Zároveň komisařka označila návrhy za potenciálně adekvátní odpověď na obavy Komise. První výhrada se týkala toku ruského plynu přes hranice osmi členských zemí EU. Gazprom jako hlavní dodavatel zemního plynu v regionu střední a východní Evropy podle zjištění Komise blokuje konkurenci, což vede až k izolaci jednotlivých trhů. Gazprom nyní navrhuje, že odstraní všechna přímá i nepřímá smluvní omezení, která mají zabránit jeho zákazníkům v dalším prodeji od něj nakoupeného plynu přes hranice. Dále odstraní ze smluv ustanovení, která jsou pro jeho zákazníky motivací, aby plyn neprodávali dál, a která zajišťují ruské plynárenské společnosti podíl ze zisku při dalším prodeji.

Druhá výhrada souvisela se skutečností, že Gazprom uplatňoval v Bulharsku, Estonsku, Lotyšsku, Litvě a Polsku nekalé cenové praktiky. A do třetice Komise podezřívala ruskou plynárenskou společnost z toho, že zneužíva-

la své dominantní postavení na bulharském a polském trhu podmínkou pro velkoodběratele plynu, že se zaváží zajistit infrastrukturu. Konkrétně v případě bulharského trhu Komise zvažovala postup Gazpromu, který podmínil dodávky plynu účastí bulharské strany na projektu rozsáhlé infrastruktury Gazpromu (nerealizovaný projekt plynovodu South Stream), a to navzdory vysokým nákladům a nejistým ekonomickým vyhlídkám. Ruská firma se nyní zavázala, že nebude uplatňovat škody na bulharských partnerech kvůli zrušení projektu.

Po přezkoumání návrhů ze strany společnosti Gazprom došla nyní Komise v zásadě k závěru, že ruská firma reaguje na všechny její výhrady. Konečné slovo však budou mít zainteresované strany v jednotlivých členských zemích. Konzultace o závazcích ruské společnosti poběží až do 4. května. Pokud je Komise oficiálně schválí, budou právně závazné po dobu osmi let a v případě jejich porušení, může Komise ruské společnosti uložit pokutu až do výše 10 % jejího celosvětového obrátu.

Gazprom

Dlouhodobý provoz
jaderných elektráren
v BelgiiDLOUHODOBÝ PROVOZ
JADERNÝCH ELEKTRÁREN V BELGII

Evropská komise dne 17. března schválila veřejnou podporu pro dlouhodobý provoz tří belgických jaderných elektráren Tihange 1, Doel 1 a Doel 2.

Komise shledala, že plán belgické vlády kompenzovat společností Engie-Electrabel a EDF Belgium finanční rizika spojená s dlouhodobým provozem jaderných reaktorů jsou v souladu s pravidly EU o veřejné podpoře.

Belgické úřady předložily Evropské komisi dokumentaci k notifikaci ohledně opatření nutných k prodloužení životnosti tří jaderných reaktorů v září 2016. V roce 2014 a 2015 Belgie uzavřela s Engie-Electrabel a EDF Belgium dohodu ohledně prodloužení životnosti jaderných reaktorů. V rámci této dohody se společnosti zavázaly investovat zhruba 1,3 mld. eur za podmínky, že budou jaderné elektrárny provozovat dalších 10 let.



© ENGIE Electrabel - JE Tihange

Pokud by belgická vláda rozhodla o uzavření elektráren před uplynutím této doby nebo upravovala daňové nebo jiné ekonomické parametry, obdrží společnosti finanční kompenzaci.

Rozhodnutí bude zveřejněno na stránkách Evropské komise v registru pro veřejnou podporu pod jednacím číslem SA.39487.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍBudoucnost
Evropské unie

BUDOUCNOST EVROPSKÉ UNIE

Evropská komise předložila dne 1. března tzv. **Bílou knihu o budoucnosti Evropské unie**. Tento strategický dokument zahrnuje vize dalšího vývoje evropské integrace do roku 2025. Celkem uvádí pět různých scénářů, jejichž východiskem je příští, více či méně společný, postup 27 členských států. Bílá kniha tak představuje poměrně široké spektrum možností, počínaje zachováním stávajícího status quo, přes změny společných priorit a jejich rozsahu, až po prohloubení příští spolupráce, a to buď v plném počtu, či jen částečně, podle vlastního výběru a zapojení jednotlivých členských zemí. Přitom mezi sektory, které bílá kniha zmiňuje, patří i energetika.

První scénář *pokračování na dosažené úrovni integrace* bez dalšího prohlubování, předpokládá jen malé a postupné změny.

Evropská unie by i nadále zůstala zaměřena na hospodářský růst, trh práce a investice. Prostřednictvím posilování jednotného trhu by se postupně zvyšovalo financování in-

frastruktury, a to jak v dopravě, sektoru energetiky, tak i v souvislosti s digitalizací.

V oblasti energetiky i nadále zůstává prioritou energetická účinnost a využívání obnovitelných zdrojů energie.

Druhou možností je důraz na *jednotný evropský trh*, v němž platí volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu. Jeho fungování by se stalo hlavním důvodem existence EU27 a ve většině oblastí ostatních jednotlivých politik by došlo k poklesu intenzity spolupráce na evropské úrovni, případně by byla jen bilaterální. Komise upozorňuje na důsledky takového pojetí společné politiky. Přetrvávající rozdíly v přístupu, například k ekologii, by se prohlubovaly, a to s přímým dopadem i na standardy v energetice. To by vedlo k omezení spolupráce, rostoucím neshodám, omezování schopnosti dohodnout se, a tím k zvýšenému riziku zranitelnosti. V některých členských zemích by mohlo dojít k e změně norem a předpisů o škodlivých emisích.

Další, a v současné době nejvíce diskutovanou možností, je *vícerychlostní Evropa*. Podle tohoto scénáře by v rámci EU27 fakticky vznikaly nové skupiny zemí, které ostatní

nechají postupovat v další integraci u každé z vybraných oblastí samostatně rychleji. Po vzoru euro-zóny či Schengenu by tak o příštím vývoji nerozhodovali všichni, ale jenom ti nejrychlejší. Těsnější spolupráce v konkrétní sféře by byla vyhrazená jen pro ty, kdo se tak rozhodnou. S ohledem na stupeň zapojení by se pro jednotlivé sféry začaly měnit práva a povinnosti členů a klíčovou by se stala otázka rozhodování. A pouze zainteresovaná skupina ochotná spolupracovat by si dohodla podle svých potřeb společnou legislativu.

Jinou předkládanou alternativou je *méně agend, ale intenzivnější spolupráce*. V takovém případě by země EU27 zaměřily pozornost jen na vybrané oblasti, ve kterých by integrace postupovala s vyšší intenzitou a efektivněji. Mezi vybrané priority, kromě zahraniční a bezpečnostní politiky a ochrany hranic, Komise řadí i spolupráci v oblasti výzkumu, který může být zaměřen na digitalizaci, energetiku a dekarbonizaci. Naopak politiky, ve kterých EU nemá přidanou hodnotu, by se dostaly na úroveň členských států. To by se mohlo týkat například ochrany zdraví, spotřebitele, ale i standardů životního prostředí, či státní pomoci.



ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

**Budoucnost
Evropské unie**

Nicméně Komise poukazuje na zásadní problém tohoto scénáře, a tím je složitost společné dohody na oblastech, ve kterých budou členské země ochotné spolupracovat efektivněji.

Konečně pátým a posledním scénářem je *posílená spolupráce*. Pokud by se členské země EU shodly na této alternativě, byly by do budoucna posíleny kompetence Bruselu, resp. Evropského parlamentu a Komise a zároveň by se prohlubovala spolupráce členských zemí zejména v oblastech zahraniční politiky, boje se změnami klimatu, v humanitárních záležitostech apod. Velkým cílem by bylo dokončení jednotného trhu v oblasti energetiky, digitálních technologií a služeb. Aktuální by byla otázka *vlastních zdrojů*, resp. možnosti zvýšit příjmy prostřednictvím daní.

Tak vypadá v kostce Bílá kniha o budoucnosti EU, která představuje základ pro stanovení směru a vymezení případných změn Evropské unie v příštím desetiletí. Komise ji předložila jako svůj příspěvek k březnovému summitu v souvislosti se 60. výročím Římských smluv. Nicméně první závěry lze očekávat

na zasedání Evropské rady v prosinci 2017. Do té doby EK zveřejní ještě další strategické dokumenty o rozvoji sociálního rozměru Evropy, prohloubení hospodářské a měnové unie, potenciálu globalizace, budoucnosti evropské obrany a budoucnosti financí EU. Výsledné rozhodnutí o dalším postupu EU, které by mělo padnout před příštími volbami do Evropského parlamentu v červnu 2019, se bude nepochybně lišit od tohoto výčtu. Ten v podstatě slouží jako inspirace k zamyšlení a základ pro diskusi členských států.

První reakce na Bílou knihu

První reakce na Bílou knihu o budoucnosti EU na sebe nenechaly dlouho čekat. Nejrychleji se ozvala se silnou kritikou na adresu celé Bílé knihy frakce S&D v Evropském parlamentu, která především kritizovala, že Komise „jasně nenapsala, čemu dává politicky přednost“. Hned druhý den se na úrovni ministrů zahraničí vyjádřily Německo a Francie, a to ve prospěch vícerychlostní Evropy. Následně se na úrovni šéfů vlád a států vyjádřily stejně i čtyři největší země EU – Francie, Německo, Itálie a Španělsko, které se

kvůli tomu dne 6. března sešly ve Versailles. Naopak proti vytvoření „pevného jádra Unie, ve které budou ostatní tvořit periferii,“ se jednoznačně postavilo Bulharsko, konkrétně vicepremiérka Denitsa Zlatevová. Také slovenský premiér Robert Fico varoval „před upřednostněním zájmů některých zemí“. Výslovně se proti vícerychlostní Evropě na summitu EU dne 10. března vyjádřila polská premiérka Beata Szydlová. Stejně odmítavý postoj měl i maďarský premiér Viktor Orbán. Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker během rozpravy na toto téma na zasedání Evropského parlamentu dne 15. března varoval před zužováním diskuse na scénář vícerychlostní, resp. dvou-rychlostní Evropy a prohlásil, že *nechce v Evropě žádnou novou železnou oponu*. K jednotlivým scénářům vývoje evropské integrace se vyjádřila i skupina politiků a vědců, včetně bývalých evropských komisařů. Ve **svém prohlášení z 21. března** podpořili hlubší integraci na úrovni EU v oblastech environmentálních politik a zdůraznili, že jakákoliv případná změna další spolupráce EU27 by neměla být na úkor společných politik v oblasti životního prostředí a změn klimatu.

Energetická politika nové vlády Spojených států

ENERGETICKÁ POLITIKA NOVÉ VLÁDY SPOJENÝCH STÁTŮ

Dvacátého ledna se amerického prezidentského úřadu ujal loni zvolený republikánský kandidát Donald J. Trump a nahradil tak po osmi letech demokrata Baracka Obamu. Již v první dnech ve funkci učinil nový americký prezident řadu mediálně široce diskutovaných rozhodnutí a lze očekávat, že tak významné odvětví jaké představuje ve Spojených státech energetika, nezůstane v nastupující administrativě opomenuto.

Jak se bude tvořit energetická politika nové americké vlády?

Vzhledem k napjaté atmosféře a politickému rozdělení sil v USA, stejně jako vzhledem k ne zcela předvídatelné osobnosti nového amerického prezidenta, není možné stoprocentně předpovědět veškeré kroky, které jeho vláda v energetice nakonec skutečně podnikne. Můžeme však usuzovat, jakým směrem

se bude ubírat. Ať již ze zveřejněných dokumentů, ze samotných prohlášení Donalda Trumpa na toto téma a v neposlední řadě z osoby nového ministra energetiky lze očekávat, že se vláda pokusí provést řadu poměrně výrazných změn. Vyloučit nelze ani poměrně radikální přetočení kormidla energetické politiky. Příští měsíce ukážou, jak se se změnami vypořádá americký politický systém a jak moc se představy a návrhy prezidenta Trumpa na poli energetiky podaří reálně prosadit.



Jaké konkrétní kroky chystá v oblasti energetiky nová americká administrativa?

Bílý dům na svých webových stránkách před-

stavil velice stručný program s názvem *An America First Energy Plan*. O váze, jakou energetice nastupující administrativa připisuje, nepochybně svědčí skutečnost, že se stala jedním ze šesti stěžejních programů na této stránce zveřejněných a dostala se tak do společnosti zahraniční politiky, obnovy zaměstnanosti a ekonomického růstu, vojenské politiky, otázky vymáhání práva a obchodních dohod.

Primárním cílem nové vlády je prosadit energetickou politiku, která sníží finanční náklady amerických spotřebitelů, maximalizuje využití amerických zdrojů a zbaví zemi závislosti na dovozu zahraniční ropy. Jedním z hlavních záměrů je rovněž omezit regulaci energetického průmyslu. Mezi tato omezení zahrnul Donald Trump například dva důležité programy prosazené Barackem Obamou, tedy *Climate Action Plan* a tzv. *The Waters of the U.S. rule* (zákon rozšiřující ochranu amerických řek, jezer a mokřadů). Nově zvolený prezident se již první den v úřadu zavázal oba akty zaměřené na oblast zelené energetiky zcela zrušit. Podporovat chce naopak

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENÁŘ
UDÁLOSTÍ

Energetická politika nové vlády Spojených států

dosud nevyužitý potenciál ložisek břidlicového plynu, ropy a zemního plynu v hodnotě 50 bilionů amerických dolarů. Nová vláda rovněž hodlá oživit americký uhelný průmysl, který byl podle jejího názoru po dlouhá léta potlačován. V programu je konkrétně použit výraz „čisté uhelné technologie“, není ovšem příliš zřejmé, co se tím bude myslet konkrétně.

V oblasti ropného průmyslu hodlá Trump posílit nezávislost na ropném kartelu OPEC (respektive na jeho členských státech) a na zemích, označených jako nepřátelské vůči zájmům USA (aniž by zatím uvedl, o které státy se konkrétně jedná). Na druhé straně by mělo dojít k rozvoji pozitivních energetických vztahů se spojenci v oblasti Perského zálivu.

Jak se prezident Trump staví k zelené energetice?

Oblasti zelené energetiky je věnován stručný poslední odstavec programového prohlášení. Trump hodlá přeorientovat Agenturu pro ochranu životního prostředí (EPA) na její

(podle něj) základní poslání, kterým má být ochrana ovzduší a vody. Tento záměr je některými komentátory vykládán jako snaha odebrat EPA roli při regulaci emisí skleníkových plynů. Komplikací pro Trumpa je fakt, že americký nejvyšší soud označil oxid uhličitý za polutant.

Tímto rozhodnutím spadá CO₂ do sféry zákona o čistém ovzduší (*Clean Air Act*) a nastupující vláda je tak právně zavázána bojovat za jeho omezování. Některé americké státy reagují na určité upozadění boje proti klimatickým změnám na federální úrovni vlastními legislativními kroky, které příslušná opatření naopak zintenzivňují; jedná se například o Kalifornii nebo New York.

Kdo je nastupující ministr energetiky?

Dne 2. března 2017 byl v senátním hlasování potvrzen čtrnáctým ministrem energetiky Spojených států Rick Perry. Jedná se o významnou postavu Republikánské strany. Perry, narozený v roce 1950, totiž v letech 2000

až 2015 zastával post guvernéra státu Texas. Během jeho vlády se z tohoto ropného státu stal americký premiant v oblasti ekologické energetiky. Tento fakt je mimo jiné pragmatičtěji uvažujícími komentátory vykládán jako záruka, že nová vláda USA zcela neopustí politiku čisté energetiky. Sám Perry navíc, na rozdíl od Donalda Trumpa, nepovažuje globální změnu klimatu za výmysl. K tomuto tématu naopak uvedl, že lidská činnost se z poloviny na této změně podílí, a že je nezbytné dle tohoto podílu proti ní bojovat.

Je třeba připomenout, že podobný názor sdílí rovněž nastupující šéf EPA Scott Pruitt. Perry je ale také od února roku 2015 členem představenstva společnosti Energy Transfer Partners, vlastníci a provozující rozsáhlou síť energetické infrastruktury, k jejímž aktivitám mj. patří kontroverzní stavba ropovodu ve státě Dakota, jež vyvolává řadu protestů proti její trase přes posvátná území indiánského kmene Siouxů.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Události z energetiky

5.-6. DUBNA 2017

proběhne ve východoněmeckém Lipsku mezinárodní odborný energetický veletrh s názvem New Energy World 2017. Součástí akce je rovněž konference zaměřená na inteligentní energetická řešení.

Více informací ▶▶

7.-9. DUBNA 2017

hostí Berlín dvě odborné energetické konference: ICEEEP 2017 je zaměřená na oblast energetické ekonomiky a politiky, ICACER 2017 se týká pokroků v oblasti výzkumu čisté energetiky.

Více informací: ICEEEP ▶▶ / **ICACER** ▶▶

13. DUBNA 2017

se v prostorách kongresového centra České národní banky uskuteční desátý ročník tradiční mezinárodní konference s názvem Pražské evropské energetické fórum. Program obsahuje dvě panelové diskuse na témata regulace evropského trhu s energiemi a energetika budoucnosti.

Více informací ▶▶

25.-28. DUBNA 2017

proběhne v ruském Petrohradě mezinárodní veletrh elektrotechniky a energetiky nazvaný Energetika i Elektrotechnika 2017. Svou oficiální prezentaci bude mít na půdě petrohradského výstaviště rovněž Česká republika.

Více informací ▶▶

26.-28. DUBNA 2017

hostí libanonský Bejrút první ročník mezinárodní konference zaměřené na oblast energetiky, elektrické energie, ropného průmyslu a petrochemického inženýrství s názvem E3PE 2017.

Více informací ▶▶

27. DUBNA 2017

proběhne v Praze konference na téma financování energetické účinnosti v oblasti střední Evropy. Akce je financovaná z prostředků unijního programu Horizon 2020 a přivede do české metropole řadu zajímavých hostů z oboru energetiky.

Více informací ▶▶

